

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/494/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1715205339
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1715205339.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manžela: Bc. U. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XA, XXX XX L., proti manželke: Y. Y. T., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, XXX XX L., zastúpená AKAK, s.r.o., so sídlom Slowackého 56, Bratislava, IČO:47236230, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu H.i T., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, so sídlom Krátka 1, 903 01 Senec, na odvolanie manželky proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava III, č.k. 51P/125/2016-221 zo dňa 02.03.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku o výživnom m e n í tak, že matka je povinná na maloletého H. T., nar. XX.XX.XXXX platiť výživné v sume XXX eur mesačne, ktoré je povinná platiť k rukám otca vždy do 15-teho dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

Vo zvyšku sa rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 51P/125/2016-221 zo dňa 02.03.2017, rozviedol manželstvo Bc. U. T., nar. XX.XX.XXXX a Y. Y. T., rod. S., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Y. úradu L., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX. Na čas po rozvode manželstva zveril maloletého H. T., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca, zastupovaním maloletého a spravovaním jeho majetku oprávnil obidvoch rodičov. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou XXX eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc právoplatnosťou rozsudku. Styk matky s maloletým ponechal bez úpravy. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkom nemá nárok na ich náhradu.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 4, 5, § 25 ods. 2, § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 217 ods. 1, 2, § 231 C.s.p., § 121 C.m.p., a tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne rozvrátené, manželstvo účastníkov si neplní svoje funkcie, čím mal za preukázané splnenie zákonných predpokladov k rozvodu manželstva. Za príčinu rozvratu manželstva ustálil diametrálne odlišné predstavy o manželskom spoložití a jeho základných aspektoch vrátane výchovy dieťaťa, ktoré spôsobili medzi manželmi citové odcudzenie, nadviazanie mimomanželského vzťahu na strane manžela, ktorý pretrváva a z ktorého sa v mesiaci apríl 2017 narodí dieťa a v neposlednom rade nezaujím manžela o udržanie manželstva. Maloletého H. T., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode manželstva

zveril do osobnej starostlivosti otca (v starostlivosti ktorého sa aj od 09/2016 fakticky nachádza), ktorú formu starostlivosti na základe výsledkov vykonaného dokazovania, výsluchu maloletého a jeho želania ustálil ako najlepšie riešenie. Konštatoval, že v priebehu konania došlo k výraznej zmene vo vzťahu maloletého H. k jeho rodičom a jeho rozhodnutiu zotrvať v osobnej starostlivosti otca, ktoré je podľa názoru súdu prvej inštancie nutné pripísať na vrub matky, ktorej prístup k maloletému a celkovo k situácii, ktorá v ich životoch nastala. Uviedol, že striedavá osobná starostlivosť obidvoch rodičov s ktorou sa stotožnil aj maloletý a ktorá sa na základe uznesenia súdu druhej inštancie z 10/2015 aj fakticky realizovala bola pre maloletého vhodná a v súlade s jeho záujmami, sa v priebehu konania v dôsledku zmeny postoja maloletého voči matke, zmenila na výlučnú osobnú starostlivosť otca o maloletého na základe rozhodnutia maloletého. Dôvody takéhoto rozhodnutia maloletého súd vyhodnocoval na základe listinných dôkazov, zo sociálneho a rodinného šetrenia v rodine maloletého a napokon aj z jeho vyjadrení. Mal za to, že matka napriek uplynutiu dostatočného dlhého obdobia od faktického ukončenia spolužitia manželov nebola schopná vyrovnáť sa s touto životnou situáciou do takej miery, aby svoju frustráciu a negatívne nastavenie voči otcovi neprenášala na maloletého a nesnažila sa ho v tomto smere cielene ovplyvňovať, čo malo napokon za následok narušenie vzťahov maloletého k matke do takej miery, že s ňou v súčasnosti udržiava len sporadické kontakty. Uviedol, že matka počas konania opakovane prejavila neschopnosť kooperovať s otcom maloletého ako rodičom, výkon rodičovských práv vnímala ako výlučne svoje právo, čo sa okrem iného prejavilo aj v zmene školy maloletého H., ktorý matka s otcom vôbec nekonzultovala. Súd prvej inštancie v danom prípade prihliadal aj na názor maloletého, ktorý maloletý pred súdom prezentoval slobodne, vychádzajúc z jeho vlastného prežívania a nazerania na rodinnú situáciu. Súd prvej inštancie uviedol, že maloletý s prejavom svojho názoru nemal žiadny problém, je to inteligentný a slušný chlapec, ktorého želaním je byť v pokojnom a stabilnom prostredí, ktoré mu za súčasného stavu poskytuje otec. Svoje rozhodnutie maloletý vyjadril jednoznačne, pričom aj v rámci pohovoru vykonaného súdom poukazyval na to, že správanie matky je pre neho zaťažujúce. V starostlivosti otca našiel potrebnú pohodu, pokoj a priestor pre vlastné prežívanie, je rešpektovaný ako súčasť rodiny s právom na vlastný názor. Súd prvej inštancie uviedol, že otec, ako osobnostný protiklad matky, ponecháva maloletému potrebný životný priestor, jeho výchovný vplyv na maloletého možno označiť za pozitívny a v plnom rozsahu za súladný so záujmami maloletého. Otec sa o maloletého riadne stará po všetkých stránkach, dohliada na jeho školské povinnosti, aktívne trávenie voľného času, rozvoj jeho zručností aj jeho vývin. Zdôraznil, že otec preukázateľne podporuje znovuoobnovenie vzťahov medzi maloletým a matkou, dbá na to, aby maloletý s matkou komunikoval a navštevoval ju. Súd prvej inštancie nespochybnil nutnosť sanácie vzťahov medzi maloletým a matkou, ku ktorej maloletý prirodzene prechováva silné pozitívne citové väzby, avšak za predpokladu, že matka zmení svoj prístup a nazeranie na ich vzájomný vzťah. Podľa názoru súdu prvej inštancie by sa, matka mala cielene zamerať na pochopenie rozhodnutia maloletého žiť u otca a priznať si, že jej vlastné správanie a konanie malo na rozhodnutie maloletého zásadný význam. Vyjadril názor, že ak matka prestane smerovať svoju energiu smerom k stroskotanému manželstvu a k novému partnerskému vzťahu otca a začne ju smerovať k náprave vzťahov medzi ňou a maloletým H. a bude ochotná v záujme uvedeného zmeniť svoj náhľad na celú situáciu, sanácia vzťahov medzi ňou a maloletým je vysoko pravdepodobná. Styk maloletého s matkou súd prvej inštancie ponechal bez úpravy, zohľadniac želanie maloletého, vzťahy medzi ním a matkou, ktoré vyhodnotil ako narušené a existenciu pravidelného kontaktu maloletého s matkou podporovaného zo strany otca. Nezistiac dôvod obmedziť alebo pozbaviť ani jedného rodiča rodičovských práv a povinností, súd prvej inštancie ponechal oprávnenie zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok obojmi rodičmi. Výšku výživného na maloleté dieťa posudzoval podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výšky výživného na maloletého vychádzal z odôvodnených potrieb maloletého, príjmových pomerov oboch rodičov, zohľadnil osobnú starostlivosť otca o maloletého jeho vek a skutočnosť, že maloletý H. je žiakom šiesteho ročníka základnej školy v Bratislave, jeho zdravotný stav, vývojové potreby, ako aj celkový vývoj životných nákladov. Pokiaľ ide o celkové pomery na strane oboch rodičov, tieto súd vyhodnotil ako čiastočne odlišné, keď rodičia síce mali v čase rozhodovania súdu vyživovaciu povinnosť len k maloletému H., ale otcovi v apríli 2017 pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť. Konštatoval, že príjem otca je o niečo vyšší, ako príjem matky (matka XXX eur mesačne, otec XXX-X XXX eur mesačne), matka býva v nehnuteľnosti, ktorá je v BSM manželov a otec v bytovej jednotke, ku ktorej prebieha medzi nimi spor o určenie vlastníckeho práva. Prihliadol na skutočnosť, že otec v celosti hradí hypotekárny úver na byt, v ktorom žije matka, ako aj na výkon jeho osobnej starostlivosti o maloletého, ktorú je potrebné považovať za ekvivalent plnenia si vyživovacej povinnosti. V danom prípade poukázal aj na skutočnosť, že otec doposiaľ hradí k rukám matky výživné na maloletého H. v sume XXX eur mesačne, ktoré bolo určené uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.10.2015, ktorým bol maloletý dočasne zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch

rodičov, a to aj napriek tomu, že maloletý sa od 09/2016 nachádza vo faktickej osobnej starostlivosti otca. Matka si tieto finančné prostriedky ponecháva, pričom sama na výživu maloletého H. ničím neprispieva, hoci si je svojej vyživovacej povinnosti vedomá. Výšku priemerných základných mesačných nákladov na potreby maloletého ustálil v sume XXX eur, bez výdavkov na hygienické a drogistické potreby, veci bežnej dennej spotreby, prirodzene sa vyskytujúce v živote každého maloletého dieťaťa, mimoškolské a voľnočasové aktivity či náklady na mobilný telefón. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie matka. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla vo výroku, ktorým súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, vo výroku o určení výživného na maloletého a vo výroku, ktorým súd jej styk s maloletým neurčil. Namietala, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a povinnosti v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mala za to, že v dôsledku nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia je konanie a postup súdu prvej inštancie v prejednávanej veci zaťažený vadou podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku. Odvolaciemu súdu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že súd prvej inštancie bližšie neskúmal príčiny, ktoré viedli maloletého k tak radikálnej zmene postoja k nej, ale vychádzal len s názorov prezentovaných maloletým. Zdôraznila, že otec sám v konaní navrhoval striedavú osobnú starostlivosť, ktorú napokon akceptovala aj ona, pričom táto forma starostlivosti sa aj realizovala až do zásahu otca dňa 16.09.2016. Mala za to, že súd pri rozhodnutí o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca nevykonal nevyhnutné dôkazy pre zistenie skutkového stavu, ktoré by mohli náležite a to aj po právnej stránke odôvodniť daný výrok. Tvrdila, že opakovane v konaní vyjadrila a preukázala svoj záujem obnoviť väzby z maloletým prirodzene a postupne, snaží sa ho pravidelne kontaktovať, pričom neurobila žiadne kroky smerujúce k nútenému vynucovaniu striedavej osobnej starostlivosti. Tieto skutočnosti súd podľa jej názoru nebral vôbec na zreteľ, a napriek konštatovaniu o zlých vzťahoch medzi matkou a synom, nevymedzil pri zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca ani len základný rámec úpravy jej styku s maloletým. Nesúhlasila s výškou určeného výživného na maloletého a namietala nesprávne právne posúdenie okolností pre jeho stanovenie. Mala za to, že súd prvej inštancie nezohľadnil rozdielnu životnú úroveň rodičov, keď príjem otca je o polovicu vyšší ako jej príjem. Namietala, že súd prvej inštancie pri skúmaní majetkových pomerov otca sa žiadnym spôsobom nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia a ani nebral na zreteľ, že otec popri príjme zo závislej činnosti je súčasne spoločníkom a konateľom v obchodnej spoločnosti Q., s.r.o. a L. T. s.r.o. pričom z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či súd vykonal dôkazy zistením čistého zisku predmetnej spoločnosti na podklade daňového priznania. Uviedla, že otec tiež vykonáva činnosť ako živnostník, a to pod obchodným menom Bc. U. T. - L., čo súd pri posudzovaní príjmov otca nezohľadnil. Poukázala na účtovnú závierku za obdobie 1/2016 až 9/2016. Zdôraznila, že ona nie je konateľkou a ani spoločníčkou v žiadnej obchodnej spoločnosti a príjem, ktorý súdu riadne preukázala, XXX eur netto mesačne, predstavuje jej jediný reálny príjem. Namietala tiež otcom vyčíslené náklady na maloletého a ich ustálenie súdom prvej inštancie. Pokiaľ súd bral na zreteľ skutočnosť, že otec hradí úver za byt v ktorom v súčasnosti žije uviedla, že jediným dôvodom takéhoto postupu je to, že byt, ktorý je predmetom súdneho konania medzi manželmi a rodičmi otca (žalobu inicioval manžel so zámerom vylúčiť predmetný byt z BSM) je zaťažený záložným právom v súvislosti s týmto hypotekárnym úverom, ak by ho otec nehradil vo vzťahu k predmetnému bytu by začal výkon záložného práva, na byt, ktorý užíva otec dieťaťa s priateľkou. Pokiaľ súd vyhodnotil, že si ponechávala finančné prostriedky, ktoré jej zasielal otec vo výške XXX eur mesačne titulom výživného na maloletého na základe neodkladného opatrenia, tieto nevyužívala na svoj prospech, ale ich ukladala na osobitý účet maloletému. Tiež poukázala na vecné plnenia ktoré poskytla v prospech maloletého v období 09/2016 - 04/2016 v hodnote približne XXX eur.

4. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch ako vecne a právne správny potvrdiť. Vyjadril nesúhlas s matkou tvrdenými skutočnosťami, ktoré podľa jej názoru majú byť dôvodom pre zrušenie napadnutých výrokov súdu prvej inštancie. Je zavádzajúce tvrdenie matky, že maloletý je pod jeho vplyvom, že negatívne zasiahol do výkonu striedavej osobnej starostlivosti, pričom správy z V. n.o., šetrenia psychologov a sociálnej kurately jednoznačne potvrdzujú, že zlý vzťah matky s maloletým je následkom dlhotrvajúceho jej negatívneho nátlakového správania a vplyvu na maloletého. Zdôraznil, že maloletý je vo veku, kedy už má právo samostatne vyjadriť svoj názor, matka mu však toto právo odopiera a núti ho prijať výhradne

jej názor na to, koľko času má tráviť u ňo, čo si má myslieť o ňom, jeho partnerke, či celej rodine. Po tom, čo maloletý prestal akceptovať matkine vulgarizmy a nátlak z jej strany, rozhodol sa od septembra 2016 zostať v jeho starostlivosti. Uviedol, že on sa na adresu matky pred maloletým vulgárne nikdy nevyjadruje, neosočuje ju a uvedomuje si záujem maloletého na udržiavaní a budovaní jeho vzťahu s matkou. Súhlasil s výrokom súdu prvej inštancie, ktorým styk maloletého s matkou nebol upravený, nakoľko nikdy matke v styku s maloletým nebránil, jeho kontakt s matkou podporuje a je v záujme maloletého, aby sa s matkou mohol stretávať kedykoľvek. Pokiaľ matka namietala výšku jeho v konaní zisťovaného príjmu uviedol, že nie je zamestnancom spomínaných spoločností a ako konateľ nedostal vyplatený žiaden podiel na zisku, odmenu konateľa ani dividendy. Zisk právnickej osoby nie je jeho príjmom. V spoločnosti Q., s.r.o. nie je už od roku 2015 činný, v spoločnosti je zapísaný ako jeden z konateľov, pričom spoločnosť skončila za posledné 3 roky s miernou stratou. Jeho jediný príjem mu plyní z príjmov fyzickej osoby a živnosti Bc. U. T.-L., a jeho príjem z podnikania je približne XXXX eur mesačne. Uviedol, že dňa 13.04.2017 sa mu narodil syn U. a jeho družka je na materskej dovolenke. Zdôraznil, že matka inú vyživovaciu povinnosť nemá, žije sama v byte, ktorý jej v BSM a ktorý jej zanechal kompletne zariadený, na ktorý za matku hradí hypotekárny úver. Poukázal na výkon živnosti matky, na zmluvy ktoré má ako účtovníčka uzavreté minimálne s troma obchodnými spoločnosťami, pričom z obsahu zverejnených faktúr a zmlúv nevyplýva matkou uvádzaný príjme len XXX . eur netto mesačne. Uviedol tiež, že matka za obdobie počas ktorého sa maloletý nachádza v jeho osobnej starostlivosti na jeho výživu neprispieva v dostatočnom rozsahu a to ani vecnými plneniami, výživné ktoré platil k jej rukám vo výške XXX eur mesačne až do právoplatnosti výroku o rozvode si ponechávala a na jeho výzvu aby mu finančné prostriedky vrátila, vykonala maloletému a to ani nie v celkovej výške nákup oblečenia.

5. Kolízny opatrovník odvolaciemu súdu navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho časti napadnutej odvolaním ako správne potvrdiť. Zotrvával na svojich vyjadreniach v konaní pred súdom prvej inštancie, vychádzajúc z vykonaného dokazovania a z podaných správ.

6. Matka v priebehu odvolacieho konania odvolaciemu súdu podaním doručeným dňa 19.10.2017 oznámila, že maloletý sa na základe vlastného rozhodnutia nachádza opäť v jej osobnej starostlivosti.

7. Otec vo svojom podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 22.05.2018 podrobne uviedol opis rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa obdobia od 20.09.2017, kedy sa maloletý aj na základe jeho podpory začal viac stýkať s matkou u ktorej sa rozhodol aj prespávať, ide však o obdobie, kedy sa maloletý začal pohybovať v nevhodnej spoločnosti, zanedbával školu, pričom u matky našiel benevolentný prístup a voľnosť. Prospech maloletého sa v tomto období enormne zhoršil, nechodil na hodiny telesnej výchovy, nedodržiaval školský poriadok, bol prichytený ako fajčí v priestoroch školy za čo dostal aj dňa 20.11.2017 pokarhanie riaditeľa školy. Uviedol, že dňa 28.11.2017 mu matka zavolať, aby s maloletým spravil poriadok, zbalil ho a presťahovať k sebe. Po tom čo maloletého našiel pod vplyvom alkoholu, ho opäť prevzal do svojej osobnej starostlivosti, v ktorej sa nachádza doposiaľ. Zaviedol mu vlastné pravidlá, spočívajúce v kontrole vecí, zošitov, dennom odprevádzaní ho z a do školy. Postupne si maloletý svoje pochybenia uvedomil, zlepšil si prospech aj svoje správanie, o čom svedčí pozitívne hodnotenie školy. Poukázal tiež na nevhodné správanie a reakcie matky, ktorá chybu vidí iba v maloletom a vyjadril názor, že správanie sa maloletého je dôsledkom dlhotrvajúceho súdneho sporu, nestability výchovného prostredia a nespolupráce ich ako rodičov. Poukázal na incident zo dňa 17.02.2018, kedy matka v snahe doceliť aby maloletý k nemu nešiel, maloletému zobrala mobilný telefón a zamkla ho v byte, z ktorého ho neskôr pustila až za asistencie polície. Zdôraznil, že maloletý nemá vzťahové problémy s jeho partnerkou, tvrdenia ktoré matka prezentuje sú jej názory, ktoré sa snaží vstúpiť maloletému. Uviedol, že maloletý sa radšej zdržiava v jeho domácnosti a to aj v čase jeho neprítomnosti, ako tomu bolo od 08.04.2018 do 22.04.2018, kedy odmietol ísť k matke napriek tomu, že u neho má nastavený naďalej prísny režim. Zdôraznil, že matka výživné naposledy uhradila v plnej výške dňa 18.10.2017, dňa 16.04.2018 mu na účet zaslala čiastku XX eur, z ktorého dôvodu bol nútený v marci 2018 podať na matku trestné oznámenie.

8. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 Zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový príadok (ďalej „C.m.p.“), kedy nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, s nariadením odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 a § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), v dôsledku potreby doplnenia dokazovania, dospievajúc k záveru, že odvolanie matky je dôvodné len čiastočne a to iba v otázke týkajúcej sa určenia výšky výživného na maloletého.

9. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 8P/112/2015-175 zo dňa 14.03.2017, rozviedol manželstvo rodičov maloletého H. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorého zveril na čas po rozvope do osobnej starostlivosti otca, zastupovaním maloletého a spravovaním jeho majetku oprávnil obidvoch rodičov, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou XXX eur mesačne, styk matky s maloletým ponechal bez úpravy. Vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, C.s.p. a C.m.p..

10. V danom prípade podala odvolanie matka len proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie na čas po rozvope manželstva zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, ktorým ustálil výživné na maloletého a ktorým rozhodol, že styk matky s maloletým ponechá bez konkrétnej úpravy. V odvolacom konaní ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvope manželstva, preto odvolací súd bude účastníkov konania označovať ako otec a matka. Výrok rozsudku, ktorým súd manželstvo rozviedol nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2017.

11. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, v predmetnej veci vykonal dokazovanie v požadovanom rozsahu, vec v celosti správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. Z dôvodu, potreby vyhodnotenia nových skutkových okolností, ktoré nastali v priebehu odvolacieho konania, týkajúcich sa zmeny výchovného prostredia maloletého, ktoré potvrdili obaja rodičia, odvolací súd doplnil dokazovanie šetrením pomerov v rodine u každého z rodičov osobitne, vrátane vykonania pohovoru s maloletým, správou zo školy a vylúchom účastníkov konania na odvolacom pojednávaní.

12. Matka zotrvala na svojom odvolacom návrhu, tvrdiac, že od 08.07.2018 sa maloletý opäť nachádza v jej osobnej starostlivosti a aktuálne prezentuje názor, že by akceptoval striedavú osobnú starostlivosti obidvoch rodičov. K obsahu správy kolízneho opatrovníka týkajúcej sa vyjadreného názoru maloletého uviedla, že vyjadrenia maloletého sú priamo závislé od toho či sa nachádza v starostlivosti otca, pričom pokiaľ je s ňou takto svoje názory neprezentuje. Pokiaľ by súd ponechal maloletého v osobnej starostlivosti otca, trvala na konkrétnej úprave styku s maloletým každý páryny kalendárny týždeň od stredy do nedele nepretržite a v pondelok a utorok po ukončení školského vyučovania. K tvrdeniam otca o neplnení si svojej vyživovacej povinnosti k maloletému pravidelne a v dostatočnom rozsahu uviedla, že maloletému v poslednom období kúpila nejaké oblečenie (bermudy a trička), ktoré ale zostávajú v jej domácnosti, pričom k rukám otca posielala výživné v sume XX eur.

13. Otec trval na svojich doposiaľ prezentovaných vyjadreniach a tvrdeniach, v prvom rade namietal, že by sa maloletý rozhodol žiť s matkou, keď od 08.07.2018 sa nachádza v jej osobnej starostlivosti na základe ich vzájomnej dohody iba o jeho styku s matkou počas letných prázdnin. Súhlasil s obsahom správy kolízneho opatrovníka a zdôraznil, že považuje za správne, aby styk maloletého s matkou nebol upravený, aby mal maloletý možnosť tráviť s matkou čas kedykoľvek kedy chce a nebol obmedzovaný súdnym rozhodnutím v tomto smere. Zdôraznil, že sám vzťah maloletého k matke podporuje, nebráni mu v akomkoľvek kontakte s matkou a rešpektoval aj jeho rozhodnutie, keď v septembri 2017 zostal u matky. Poukázal však na to, že počas tohto obdobia mu matka vznikajúce výchovné problémy s maloletým a jeho prvé zlyhania v príprave do školy včas neoznámila a až v novembri 2017 ho požiadala, aby prevzal opäť jeho starostlivosť, keď u maloletého už boli zaznamenané vážne porušenia školských povinností, fajčenie, alkohol. Čo sa týka vyjadreného aktuálneho názoru maloletého, poukázal na genézu ich vzťahov a uviedol, že stanovisko maloletého za posledné dva roky je nepretržite prezentované v tom zmysle, že chce zostať v jeho osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o zabezpečenie potrieb maloletého uviedol, že tieto v celom rozsahu hradí sám, matka platí výživné sporadicky v rôznych sumách od XX do XX eur mesačne, pričom doposiaľ poberá na maloletého rodinné prídavky a daňový bonus.

14. Kolízny opatrovník po doplnení dokazovania šetrením pomerov v rodine, vykonania pohovoru s maloletým a zabezpečením vyjadrenia školy, zotrval na svojom pôvodnom stanovisku, považujúc výkon osobnej starostlivosti otca o maloletého, ktorá sa aj aktuálne a v prospech maloletého realizuje za najlepšie riešenie rodičovskej starostlivosti. Potvrdil, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého. Otec si vytvoril pre maloletého H. stabilné výchovné prostredie, maloletému sa venuje, usmerňuje ho, v jeho rodine panuje pokojná atmosféra. Maloletý má vytvorený vhodný priestor na svoj rovnomerný fyzický, psychický a sociálny vývin, v rodine je adaptovaný a zastabilizovaný, je tiež naviazaný na nevlastného brata U. a syna otcovej partnerky S.. Je pevnou

súčasťou otcovej rodiny a podľa jeho slov, mu to vyhovuje, prestal rebelovať, spolupracuje ako s vyučujúcimi tak aj s otcom. Matka je s maloletým v kontakte. Matka pozitívny vplyv otca na správanie maloletého naďalej nevidí, aj napriek tomu, že počas obdobia, od kedy bol maloletý opäť v jeho výlučnej starostlivosti, si zlepšil známky a správanie, venuje sa športovým aktivitám. Rodičia sú v osobnom aj telefonickom kontakte minimálne 2x týždenne, spoločne riešia veci týkajúce sa maloletého. Správanie maloletého je zastabilizované, čo potvrdila aj jeho triedna učiteľka. Kolízny opatrovník uviedol, že maloletý je slušne vychované dieťa s vlastným názorom, ktorý nemá problém prezentovať, v rámci ktorého sa vyjadril, že mu vyhovuje nastavený režim a pravidlá v rodine otca.

15. V odvolacom konaní odvolací súd doplnil dokazovanie aj zisťovaním aktuálneho názoru maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Z obsahu celkovej správy ÚPSVaR Pezinok pracovisko Senec zo dňa 06.07.2018 vyplýva, že v rámci sociálneho zisťovania v rodine otca bol dňa 02.07.2018 vykonaný so súhlasom otca a maloletého pohovor, ktorého sa zúčastnili pracovníčky orgánu SPODaSK PhDr. Úradníková, Mgr. V. a terénna sociálna pracovníčka Mgr. Y.. Pohovor bol vykonaný bez prítomnosti otca a po oboznámení maloletého s jeho dôvodom, účelom a spôsobom výkonania. Maloletý bol poučený, že má právo vyjadriť sa k veciam, ktoré sa ho týkajú, prípadne má právo rozhovor odmietnuť. Z obsahu správy vyplýva, že maloletý súhlasil s vykonaním pohovoru a uviedol, že sa chce vyjadriť k veciam, ktoré sa ho týkajú. Uviedol, že od polovice novembra 2017 do decembra 2017 býval striedavo u oboch rodičov a od januára 2018 je výlučne v starostlivosti otca a je rád. Uviedol, že sa sám rozhodol zostať žiť v domácnosti otca, ako aj to, že jeho prísne nastavené pravidlá sú v jeho prospech, to že bol otec prísny vníma kladne. Maloletý uviedol, že k matke chodieval každý druhý víkend, navštevuje ju aj počas týždňa tak na 2 až 3 hodinky. Spomenul, že v apríli alebo v máji 2018 mal s matkou veľký konflikt, keď stále "rýpala" do otca a on ho bránil, tak mu povedala, aby k otcovi vypadol a odvtedy u matky neprespáva. Uviedol, že otec mu dáva voľnosť v styku s matkou, môže ju kedykoľvek navštíviť aj to počas týždňa. Otec jeho styk s matkou podporuje, upozorňuje ho, aby matke zavolať alebo za ňou zašiel. Uviedol, že matka často vyvoláva hádky a ich vzťah nazval ako „diplomatický“, keď sa jej snaží nedať dôvod, aby vybuchla. Uviedol, že matke sám povedal, že má otca radšej a tiež to, že sa u otca sa lepšie cíti. S E. (otcovou priateľkou) má dobrý vzťah, malého U. a tiež S. berie ako svojich súrodencov. S otcom má spoločné záľuby, venujú sa športu, hlavne plávaniu, potápaniu, skáču z padáka, otec mu tiež pomáha s učením nemeckého jazyka. S matkou sú to kresťanské aktivity, kostoly, omše, čo ho nebaví. Matka mu síce dá návrh, čo budú spoločne robiť, ale väčšinou ho odmieta, lebo je vždy spojený s jej vierou, prípadne trávia čas u starých rodičov.

16. Odvolací súd v danom prejednávanom prípade po oboznámení sa z obsahom celého spisového materiálu a odvolacími dôvodmi matky, po doplnení dokazovania došiel v zhode s názorom súdu prvej inštancie a odporúčaniami kolízneho opatrovníka k záveru, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca je skutočne najlepším riešením spôsobu výkonu osobnej starostlivosti o maloletého po rozvode manželstva jeho rodičov. Z priebehu vykonaného celého dokazovania (vrátane doplnenia dokazovania na odvolacom súde) vyplýva, že výchovné, rodinné prostredie a celkové zázemie u otca, je svojimi podmienkami pre starostlivosť o maloletého vhodnejšie a stabilnejšie. Doplneným dokazovaním zameraným na výkon osobnej starostlivosti otca o maloletého v kontexte odvolacích dôvodov matky a v nadväznosti na posúdenie záujmu maloletého, mal odvolací súd za preukázané, že osobná starostlivosť otca o maloletého fakticky realizovaná (s výnimkou obdobia od 20.09.2017 do 28.11.2017) od septembra 2016, je zo strany otca vykonávaná v záujme a v prospech maloletého, pričom takáto forma starostlivosti zodpovedá celkovej rodinnej situácii maloletého, jeho komplikovaným vzťahom s matkou a najmä jeho rozhodnutiu a prejavenej názoru. Uvedené bolo v odvolacom konaní opäť dostatočne preukázané štetím pomerov v domácom prostredí u obidvoch rodičov, vyjadrením maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka dňa 02.07.2018, ako aj výsluchom rodičov pred odvolacím súdom a prezentovaním ich osobných postojov vo vzťahu k maloletému. Zistenia doplnené dokazovaním v odvolacom konaní plne korešpondujú so záverom súdu prvej inštancie uvedenom v jeho rozhodnutí, ktorý odvolací súd v kontexte s vyhodnotením všetkých vykonaných dôkazov nemal dôvod spochybňovať, rovnako ani prácu a postup kolízneho opatrovníka. V nadväznosti na námietky matky uvedené v odvolaní je treba konštatovať, že tieto ani po doplnení dokazovania neboli spôsobilé vyvrátiť správnosť záverov súdu prvej inštancie, ktorý vhodnú formu starostlivosti o maloletého starostlivo zvažil. Odvolací súd poznamenáva, že v prejednávanej veci ide o prípad, kedy bolo nevyhnutné zohľadniť vyjadrenia maloletého, ktorý je vo veku takmer XX rokov, svoj názor na veci, ktoré sa ho týkajú, dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadriť. Je treba zdôrazniť, že maloletý H. sa k otázke týkajúcej sa výkonu osobnej starostlivosti rodičov vyjadril bezprostredne a na základe vlastných skúseností, ktoré mal možnosť prežiť,

či už ide o osobnú starostlivosť matky alebo otca, či striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov. Odvolací súd po vyjadrení sa matky pred odvolacím súdom, rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že matka je tým menej spolupracujúcim rodičom, ktorý dostatočne nereflektuje na záujmy a potreby maloletého, nerešpektuje názor maloletého, bez ochoty pripustiť svoje pochybenia vo výchove a prístupe k maloletému, čo značí o jej nedostatočnej rodičovskej kompetencii, v záujme posilnenia ktorej, by mala zvážiť vyhľadať odborné poradenstvo psychológa. Maloletý H. je vyrovnané a sebedomé dieťa, má rád obidvoch rodičov, avšak aktuálne v starostlivosti otca, ktorý si svojim prístupom získal jeho dôveru, sa cíti dobre a bezpečne, čo je potrebné rešpektovať a prijať. Z okolností prípadu i s prihliadnutím k námietkam matky prezentovanými už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, nie je možné vyvodiť záver, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca by nebolo v záujme a v prospech maloletého. Argumenty matky v neprospech osobnej starostlivosti otca, či sponchybnovanie vyjadreného názoru maloletého, nie je možné považovať za dôvodné, tieto preukázané neboli a vzhľadom na zavádzajúce a vzájomné protirečivé si tvrdenia matky na pojednávaní pred odvolacím súdom, nemožno ani dospieť k záveru, že by matka aj na základe odporúčaní uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie, dospela k potrebe zmeny svojho prístupu k maloletému, tak nevyhnutnom pre vzájomné zblíženie sa a získanie si dôvery od maloletého.

17. Pokiaľ ide o výšku výživného, odvolací súd zastáva názor, že určená výška výživného v čase vyhlásenia rozhodnutia zodpovedá ako odôvodneným potrebám maloletého, tak aj zisteným zárobkovým a majetkovým pomerom rodičov, ich možnostiam a schopnostiam v zmysle kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté deti uvedených v ust. § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine. Ako prvoradé odvolací súd konštatuje, že v danom prípade súd prvej inštancie pre určenie výšky výživného na maloletého, ktoré je potrebné považovať za výživné zodpovedajúce hranici pokrytia najzákladnejších jeho potrieb, správne zohľadnil výkon osobnej starostlivosti otca o maloletého, výšku priemerných mesačných výdavkov maloletého zohľadňujúcich jeho vek, životné náklady, návštevu školy, školské a mimoškolské aktivity. Odvolací súd však po vyhodnotení všetkých posudzovaných skutočností, pristúpil k miernej úprave výšky výživného z dôvodu, aby matke vytvoril priestor na to, aby svoju vyživovaciu povinnosť na maloletého mohla plniť aj v inej než peňažnej forme a to vecnými plneniami v jeho prospech, či poskytovaním vreckového maloletému. Napriek v konaní preukázanej nedostatočnej platobnej disciplíne matky pri plnení si svojej vyživovacej povinnosti k maloletému, čo je treba vyhodnotiť ako konanie matky v rozpore so záujmami maloletého, odvolací súd predpokladá, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému do budúcnosti bude plniť pravidelne a v dostatočnom rozsahu tak, ako to zodpovedá v konaní jej zisteným a preukázaným možnostiam a schopnostiam. Odvolací súd považoval doplnenie dokazovania v matkou navrhovanom smere, týkajúcom sa zisťovania a preukazovania zárobkových pomerov otca za nadbytočné, považujúc vzhľadom na výkon osobnej starostlivosti otca o maloletého a ním hrazených všetkých nákladov na odôvodnené potreby maloletého (ktoré aj pri plnení si vyživovacej povinnosti zo strany matky bude zabezpečovať v prevažnej miere), dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie za dostatočné. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení výšky výživného má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnostami rodičov, platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. V danom prípade na strane oboch rodičov správne súd prvej inštancie zohľadnil rozdielnu výšku príjmov rodičov, ich možnosti a schopnosti a majetkové pomery. Odvolací súd pre spresnenie dopĺňa, že rozhodnutie súdu vo výroku o výživnom je potrebné v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, posudzovať a odvodzovať zo zistených skutočností a kritérií existujúcich v čase rozhodnutia, keďže výrok o výživnom je predbežne vykonateľný a viaže sa na právoplatnosť výroku rozsudku o rozvode manželstva (ktorý v danom prípade nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2017). Odvolací súd preto okrem výšky výživného, ktorú čiastočne upravil, opravil aj nesprávnosť výroku súdu prvej inštancie, v ktorom povinnosť matky

platiť na maloletého výživné je potrebné správne určiť od nadobudnutia právoplatnosti výroku o rozvedení manželstva.

18. Odvolací súd potvrdil aj správnosť výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na vek a vyjadrenia maloletého a jeho pravidelný kontakt s matkou, ktorý je zo strany otca ako primárneho rodiča podporovaný a umožňovaný, styk maloletého s matkou ponechal bez konkrétnej úpravy. Odvolací súd ako prvoradé dáva do pozornosti, že súdna úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom je opodstatnená len vtedy, pokiaľ rodič majúci maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, stretnutia druhého rodiča s ním vôbec neumožňuje, zámerne a účelovo ich marí alebo obmedzuje, prípadne komplikuje nepríjemnými podmienkami, či dokonca podmieňuje určitými výhodami. Za dôležitý faktor sa tiež považuje vek maloletého dieťaťa a s ním spojené plnenie študijných povinností, realizovanie aktívnej záujmovej činnosti a v neposlednom rade aj vlastných osobných záujmov. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie je dôvodné upraviť styk matky s maloletým autoritatívnym rozhodnutím. Nie je v záujme maloletého, aby mal pocit nanútenej povinnosti podrobovať sa styku s matkou, ku ktorej má nesporné kladný vzťah, stretáva sa s ňou a nemožno mu zazlievať, keď svoj voľný čas chce podľa vlastného uváženia rozdeliť medzi obidvoch rodičov, svoje osobné záľuby a aj priateľov. Aj v tomto smere je potrebné zohľadniť stanovisko maloletého, aby sa styku nemusel podrobovať násilu, čo by sa v konečnom dôsledku prejavilo nielen na kvalite styku, ale tiež na celkovej úrovni jeho ďalšieho vzťahu k matke. Skutočnosť, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k takémuto záveru, boli potvrdené aj dokazovaním v odvolacom konaní, z ktorého jednoznačne vyplynul záver, že otec maloletému v styku s matkou nebráni, má záujem na zlepšení ich vzájomných vzťahov, s matkou vedie v záujme maloletého korektnú komunikáciu. Maloletý sa s matkou stretáva a frekvencia a dĺžka styku vzhľadom na vek maloletého sa v budúcnosti bude odvíjať iba od kvality vzájomných vzťahov, pochopenia dôvodov, prijatia názoru maloletého matkou a jeho rešpektovania. Odvolací súd pripomína, že nenásilným udržiavaním kontaktu s maloletým podľa ich vzájomnej dohody a emocionálne nezaťažujúcim prístupom k maloletému, či vhodne zvoleným spoločným programom, dosiahne matka nesporné pozitívnejší výsledok svojej snahy byť naďalej rovnako akceptovaným rodičom.

19. Pokiaľ ide o odvolacie dôvody matky, týkajúce sa postupu súdu prvej inštancie ktorým jej mal odňať možnosť konať pred súdom v takom rozsahu, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 357 ods.1 písm. b) C.s.p., odvolací súd po preskúmaní spisu ich za dôvodné neuznal. V tomto smere poukazuje na rozsiahle odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom svoj postup s neakceptovaním ospravedlnenia matky a jej nového právneho zástupcu na základe plnej moci zo dňa 28.02.2017, a nevyhovením žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na deň 02.03.2017, na ktorom súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti, podrobne vysvetlil a s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd. Navyše odvolací súd v danej prejednávanej veci vytyčil termín pojednávania z dôvodu potreby doplnenia dokazovania aj výsluchom účastníkov konania, v rámci ktorého dal matke priestor, aby sa vyjadrila k všetkým ňou namietaným skutočnostiam. Odvolací súd neprihliadal ani na námietky matky vzťahujúce sa k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd je toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je postačujúce, súd prvej inštancie sa v rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcimi sa predmetu konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak spĺňa podmienky ust. § 220 ods. 2 C.s.p..

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca a vo výrok ktorým styk matky s maloletým neurčil, ako vecne a právne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil, poukazujúc na správne právne závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení povinnosti matky platiť na maloletého výživné zmenil podľa § 388 C.s.p..

21. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p..

22. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).